

lelki erő nevelése is. Ennek alapvető forrása a hit ápolása, a vallá-
sosság. Lelkierő kell a kötelességteljesítéshez. A leányok iskolai ér-
vényesülésük érdekében szorgalmasabbnak mutatkoznak a fiúk-
nál, de nem szívesen vállalják a közérdekű munkát. Kistestvérük fel-
ügyeletével, ruhagondozással, állat- és növényápolással, házimunkák-
kal kell őket erre szoktatni. Lelki erő szükséges az engedelmesség-
hez és a fegyelmezethez is. Általában jó magaviseletűek a leá-
nyok, de nem eléggé fegyelmezett viselkedésűek. Nevelnünk kell őket
önfegyelmezésre, amire ma fokozott mértékben szükség van. Lelki
erő kell a takarékosághoz is. Ide tartozik nemcsak a pénz, hanem az idő
és energia kímélése is. Nyugalomra és a percek megbecsülésére kell ne-
velnünk. Az áldozatkészség, önállóság, leleményesség, önkéntes munka-
vállalás szintén a lelki élet nemesítői. Két általános újabb szervezet,
a Leánylevente Egyesület és az Önkéntes Nemzeti Munkaszolgálat
kiváló nevelési tényezők ezen a téren. Részletesebben ismerteti a
munkaszolgálat szervezetét és a munkatáborokba gyűjtött leányok
mindennapi életét, tevékenységét.

Szamosfalvi Imre cikke: *Szülők Iskolája a tanítóképzés szolgál-
latában.*

Az Orsz. Középkisk. Tanóregyesületi Közöny 6. számában *Bence Ist-
ván* „*A módszeres olvasmányi óra az élő idegen nyelvi oktatásban*“
cím alatt általános keretet mutat be, hogy melyik órarészletre hány
perc fordítandó, s e részleteket miként kell feldolgozni. Nem sablont
akar vele adni, hanem csak hasznos tájékoztatót főként a kezdő ta-
nár részére.

A „*Forgácsokban*“ a tanári minősítésről van szó. Minden mun-
kát végző egyén csak akkor tud munkáján javítani, ha a munkája
ellen szóló kifogásokról tud. A tanárokkal szemben fennálló titkos
minősítés ezért egyoldalú; megállapítja a sokszor talán tévesen —
a tanár munkájának értékét, de mivel eltitkolják előtte a kifogáso-
kat, még legjobb akarata esetén sem tud rajta változtatni. Gávé
Béla t. ü. főtanácsos ezért olyan minősítési tervszóról szól, amely
lehetővé teszi a tanár ellen felmerült kifogások tudomásulvételét és
a köz érdekében is álló munkamód-változtatást.

A 7. számban *Halász László* minden magyar tanárember szük-
séges és lényeges vonását rajzolja meg „*A magyar tanár lelki voná-
sai*“ címen. Fontos ezeknek szem előtt való tartása azért, mert a
középkiskolai tanár keze alól kerül ki a nemzet vezető értelmisége.
A magyar tanárság élete küzdelmes, de küzdelemre kell nevelnie a
gondjaira bízott ifjúságot is.

A „*Figyelő*“ című rovat alatt a szerkesztő ismerteti a kultusz-
minisztériumi költségvetési javaslat felsőházi tárgyalásának egyik
fő pontját, *Halasy-Nagy József* bölcsészeti professzornak beszédét.
Természetes, hogy a folyóirat csak a gimnáziumok és gimnáziumi
tanárok érdekeit veszi ki a beszédből. Kiemeli a beszédből azt a

részt, amely a ma sokszor emlegetett régi „tanító“ és az új „nevelő“ iskoláról szól. A szónok ezt szavakkal való játéknak jellemezte, mert tanítás nélkül nevelés nem lehet.

A 8. számban *Fritzné Péterfy Mária A tanuló olvasókedvének irányítása* címen közli megfigyeléseit. Az olvasókedvet felébreszteni nem nehéz. De ennek irányítására nagy szükség van. Általában azt lehet látni, hogy az ifjúság szellemi érettségét meghaladó könyvek iránt érdeklődik. Pedig ez sokszor egészen a tragédiáig vezet. Az irányításban három tényezőnek van jelentős szerepe: a magyar nyelv tanárának, az osztályfőnöknek és az önképzőkörnek. Legmegfelelőbb megelőző módszer, ha a gyermeknek annyi, a korának megfelelő olvasnivalót adunk, hogy mást keresni eszébe se jusson.

A folyóirat 9. számában *Kántor Lajos* cikke: „*Jegyzetek a latinnyelvi tanításhoz.*“ Némely megjegyzése más nyelvek tanítására is áll. Ne támaszkodjék a tanuló a tanárnak nem elég alapos munkája miatt külső segítségre (pl. magántanító), mert „nem követelhetjük meg, hogy a szülő vagy más tanítsa meg tanítványainkat arra, amit mi nem tanítunk meg neki.“ A szabatos magyar fordítás is az osztály közös munkája legyen. Egy órán 5–10 szó kerülhet mint új táblára, de számonkéréskor a már régebben előfordult, s az olvasmányban szereplő szavak tudását is meg kell követelni. Külön nyelvtani órákra nincs szükség, ilyen megbeszélésekre minden órán jutnia kell időnek. Házi feladatul csak feldolgozott anyagot szabad adni, ne legyen az a cél, hogy csak a foglalkoztatás miatt adunk leckét.

Bada Gyula írása: *A változatok elve az oktatásban.* Sok módszeres munka jelent meg az utóbbi időben. Kutatnak az íróik és a felhasználó tanárok. Azonban a módszeres alkalmazásban eltérések vannak. Helyes is ez, mert a módszernek a tanár egyéniségéhez, a tanulóhoz, tárgyhoz, helyzethez és célhoz kell alkalmazkodnia. De még egy ugyanazon tanár eljárása is kell, hogy változzon időnkint, hiszen tapasztalatait és meggondolásait alkalmaznia tanácsos. A módszer állandósága biztosságot ad a tanári munkában, a változatlanság pedig az érdekességet szolgálja. Persze ennek a változásnak nem szabad nyugtalan kapkodássá válnia.

Létay Menyhért egy érdekes kísérletről szól: „*Bemutató óra a szülők előtt*“ címen. Ő számtanórát tartott IV. osztályos gyermekeinek szülői jelenlétében, s utána ismertette a szülőkkel a tanári munka tervszerűségét, felépítését, módszerét. Megismerték a szülők az iskola mai munkamódját, s így jobban meglátták, mit vár az iskola a szülőktől ennek a munkának otthoni támogatása érdekében. Örömmel látta, hogy a szülőket az iskolai munka érdeklődő izgalomba hozta.

Matzkó Gyula.

Kiadványunk jelen füzeté 90 oldal. A Cselekvés Iskolájára a f. évi előfizetési díj a Magyar Bank R. T. szegedi fiók Szeged 26.228 számú csekk számlájára küldendő be.

Készült: A fekete György könyvnyomdájában, Szeged, 1944.

